

[Bilgrav-Nielsen]

de, og det er vigtigt, men jeg er helt uforstående over for, at udenrigsministeren vil vente med at gøre dette stykke nødvendige arbejde for sammenkoblingen, indtil han har et negativt resultat af INF-forhandlingerne, for så er det jo et meget stort spørgsmål, om det overhovedet bliver muligt at få sammenkædningen effektueret.

Det er klart, at det vil koste erkendelse, især vestlig erkendelse, at tage dette skridt, fordi man jo hermed erkender, at dobbeltbeslutningen ikke var anvendelig som forhandlingsgrundlag, men erkendelse skulle man vel nok kunne klare; det er værre, hvis der også bliver tale om ansigtstab, for ansigtstab udsætter man sig med sikkerhed for, hvis man som udenrigsministeren krampagtigt vil holde fast ved den dobbeltbeslutning, som også han inderst inde godt ved var en fejltagelse. Det fremgår klart af et interview, udenrigsministeren gav til dagbladet Information den 6. oktober i år. Jeg citerer her et udsagn fra udenrigsministeren. Han siger:

»Uanset om den dobbeltbeslutning er rigtig eller forkert, skal man stå fast.«

Man aner, ja, mere end aner, udenrigsministerens usikkerhed over for det rigtige i dobbeltbeslutningen.

En samlet forhandling om begrænsning af alle typer af atomvåben vil løse det problem, der er opstået omkring de britiske og franske atomvåben, men det er også klart, at samlede forhandlinger vil kræve tid, mere tid måske, men det kan samtidig være en måde at undgå totalt sammenbrud på for INF-forhandlingerne, og vi vil derfor opfordre regeringen til også at arbejde aktivt for den del af dagsordenen af 26. maj 1983.

I øvrigt er der om den dagsorden fra 26. maj, som nu er blevet en del af grundlaget for regeringens udenrigspolitik, det at sige, at den stadig er meget aktuel. I punkt 3 tales der netop om sammenkobling af INF-forhandlinger og START-forhandlinger. I punkt 2, som nok er særlig interessant netop nu, også i relation til det af hr. Lasse Budtz fremsatte dagsordensforslag, tales der jo direkte om, at der ikke må opstilles nye atomvåben eller træffes forberedelser hertil, så længe der forhandles, og i betragtning af, at det nu uimodsagt af udenrigsministeren både fra England og Vesttyskland er oplyst, at de nye atomraketter fra midten af november – i Vesttyskland måske allerede nu i dette øje-

blik – i England er på vej til at blive opstillet, mener vi, det er vigtigt, at folkettinget i dag i overensstemmelse med 26. maj-dagsordenens punkt 2 kræver afholdt et ekstraordinært ministerrådsmøde i NATO, før opstillingen eller forberedelsen til opstilling af de nye atomraketter finder sted, og på dette ministermøde mener det radikale venstre at Danmark må modsætte sig opstillingen af nye atomvåben.

Hermed har jeg vel også indirekte kommenteret den foreliggende dagsorden, som jeg dog vil gøre en yderligere bemærkning om.

Det radikale venstre kan stemme for dagsordenen. Jeg vil dog godt bede forslagsstillerne om nærmere at uddybe, hvad der menes med en politisk vurdering af forhandlingsforløbet før monteringen. Hvornår begynder monteringen? Er det det tidspunkt, hvor raketterne køres frem til deres baser og oplægges på disse, eller er det først, når de placeres i affyringsramperne, eller er det først, som udenrigsministeren var inde på i går i spørgetiden, når atomsprængladninger anbringes? Er det det tidspunkt, eller hvornår er det? Efter det radikale venstres opfattelse står det klart i 26. maj-dagsordenens punkt 2, at det er *før* der overhovedet foretages opstilling eller forberedelse til opstilling, at disse forhandlinger og bedømmelser skal finde sted.

Birkholm (VS):

Erfaringerne fra den 26. maj viser klart, at ikke nogen dagsordenstekst i sig selv formår at binde regeringen til at handle præcis, som folkettinget ønsker det. Også med vedtagelsen af den skærpede dagsorden, som muligvis og sandsynligvis vil ske senere på dagen i dag, foreligger der en fare for, at udenrigsministeren so oder so vil finde vej til at sno sig uden om, hvad der egentlig er folketingets vilje. Derfor har det den allerstørste betydning, at vi her under folketingets forhandlinger får præciseret, hvordan det flertal, som nu eventuelt får vedtaget en skærpet dagsorden, selv udlægger teksten: at øve en aktiv indsats for retningslinjerne af 26. maj.

Jeg vil prøve at give et bud, og så håber jeg, at udenrigsministeren såvel som hr. Lasse Budtz og hr. Bilgrav-Nielsen enten vil bekræfte eller kommentere det. At øve en aktiv